

ניוון קורטיקו-באזלי: עובדות חשובות למטופלים

מה זה?

ניוון קורטיקו-באזלי (CBD) היא מחלה נירודגנרטיבית מתקדמת ונדירה. המחלה תוארה לראשונה בשנת 1968. בדרך כלל, המחלה מאובחנת בגילאים 60-70. מהלך המחלה הינו מורכב והיא לרוב מאופיינת בסימפטומים וסימנים בעלי אופי מגוון.

מהם הסימפטומים?

ניוון קורטיקו-באזלי לרוב מופיע בצורה מאוד לא סימטרית, עם סימנים בעיקר בצד אחד של הגוף. בין הסימפטומים השכיחים ניתן למצוא:

- תנועה איטית ונוקשות של הצוואר, הידיים והרגליים
- בעיות שיווי משקל והליכה לא יציבה עם סיכון גבוה לנפילות
- עוויתות שרירים קצרות הגורמות לתנועות קופצניות הנקראות "מיוקלונוס"
- קושי בביצוע תנועות או פעולות ביד או ברגל, במיוחד פעולות מורכבות הדורשות מיומנות
- הפרעות תחושה בצד אחד של הגוף וקשיים בזיהוי חפצים באמצעות מגע
- תחושה כי "היד שלך יש מוח משלה", המכונה לפעמים "תסמונת הגפה הזרה"
- קשיים בדיבור ובשפה, כגון בעיות במציאת המילים הנכונות ובהיגוי המילים
- שינויים התנהגותיים כגון אובדן מוטיבציה, שינויי אישיות, או עצבנות יתר עם סף כעס נמוך

חלק מהסימפטומים של ניוון קורטיקו-באזלי (CBD) יכולים להתאים למחלות נירולוגיות יותר נפוצות ומשום כך לעיתים קרובות מומחים מתייחסים ל-CBD כסינדרום.

מה גורם למחלה?

הסיבה לניוון קורטיקו-באזלי אינה ידועה. המחלה גורמת לניוון מהיר של המח בתחילה בעיקר בצד אחד ובהמשך בשני צדדיו. אצל אנשים בריאים יש חלבון שנקרא טאו במוחם, חלבון זה חשוב לתפקוד נורמלי של תא עצב. אצל אנשים החולים בניוון קורטיקו-באזלי חלבון הטאו נמצא בצורתו הלא תקינה, מה שגורם להצטברות שלו במוח. נראה כי הוא פוגע בתאי מוח בתחילה בקליפת המוח ובגרעינים הבזלים ובהמשך בכלל המוח. לא ידועה הסיבה להימצאות ושקיעת חלבון הטאו בצורתו הלא תקינה במחלת הניוון הקורטיקו-באזלי (CBD) למיטב ידיעתנו, ניוון קורטיקו-באזלי אינו תורשתי ולא קשור לחשיפה סביבתית.

איך מתבצע האבחון?

האבחנה מתבססת על ההיסטוריה הרפואית שלך ועל בדיקה נירולוגית. מכיוון שהסימפטומים והתסמינים עשויים להיות דומים למחלות אחרות, כגון מחלת פרקינסון, האבחון קשה בשלבים המוקדמים. גם בשלב מאוחר יותר, האבחון יכול להיות קשה; לעתים האבחנה מתבצעת רק על ידי נתיחה שלאחר המוות. בדיקות כמו תהודה מגנטית (MRI) לעיתים קרובות עוזרת לחזק את החשד הקליני של הנירולוג, וכן לשלול מחלות אחרות דומות. הדמיה עשויה גם למצוא דפוסים ספציפיים של התכווצות מסת מוח, המכונה אטרופיה (ניוון). לא קיימת בדיקת דם אבחנתית.

האם יש טיפול?

לא קיים טיפול יעיל להאטת התקדמות המחלה. עם זאת, לעיתים ניתן לטפל בחלק מהתסמינים. בהתאם לסימפטומים שלך, הרופא שלך עשוי לנסות:

- לבודופה לשיפור איטיות התנועה
- תרופות להקלת קפיצות השרירים והתנועות הלא רצוניות (מיוקלונוס)
- זריקות בוטוקס בכדי להקטין את נוקשות השרירים בזרוע או ברגל
- תרופות שונות לבעיות בדרכי השתן, חרדה, דיכאון, בעיות קוגניטיביות ועוד.
- פיזיותרפיה, ריפוי בעיסוק, תמיכה פסיכולוגית או טיפול בדיבור חשובים מאוד כדי לסייע בשמירה על תפקוד תקין